

Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bellova 54/A, 837 63 Bratislava  
Národný projekt: Rozvoj stredného odborného vzdelávania



**Európska únia**  
Európsky sociálny fond



Prioritná os 1: Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy, Opatrenie 1.1: Premena tradičnej školy na modernú  
Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ  
Kód ITMS projektu: 26110130548, Cieľ: Konvergencia

# **Metodika fungovania a spolupráce centra odborného vzdelávania a prípravy (Centra OVP)**

Bratislava, 2014

Metodika fungovania a spolupráce centra odborného vzdelávania a prípravy (Centra OVP).  
Autor: Ing. Kováč Ladislav a kolektív  
Vydal Štátny inštitút odborného vzdelávania v rámci národného projektu Rozvoj stredného  
odborného vzdelávania.  
Projekt je spolufinancovaný z Európskeho sociálneho fondu.  
Vydanie prvé, Bratislava, jún 2014. 31 s.

## Obsah

1. Čo je Centrum OVP a Satelit Centra OVP .....	4
2. Ako vzniká prepojenie pojmu „Centrum OVP“ s pojmom „škola“ .....	4
3. Prečo pôsobiť ako Centrum OVP .....	5
4. Proces získania súhlasu k pôsobeniu školy ako Centrum OVP .....	6
5. Ciele a úlohy Centra OVP.....	8
6. Spolupráca Centra OVP s jeho partnermi .....	10
7. Organizačné útvary Centra OVP .....	12
8. Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie Centra OVP.....	16
9. Tvorba vzdelávacích programov.....	16
10. Formy odborného vzdelávania .....	20
11. Overovanie vedomostí a zručností účastníkov vzdelávania.....	22
12. Plánovanie činnosti Centra OVP .....	22
13. Propagácia Centra OVP .....	27
14. Marketing Centra OVP.....	28
15. Vyhodnocovanie činnosti.....	30
16. Ukončenie činnosti a zánik Centra OVP .....	30
17. Použitá literatúra: .....	30

## 1. Čo je Centrum OVP a Satelit Centra OVP

Pojem „centrum odborného vzdelávania a prípravy“ (ďalej len „Centrum OVP“) zaviedol do odborného vzdelávania zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave od 1.9.2009. Čl. I v § 11 vymedzuje pojmom „Centrum OVP“ pôsobenie strednej odbornej školy, strediska praktického vyučovania, školského hospodárstva alebo strediska odbornej praxe (ďalej len „škola“) v oblasti odborného vzdelávania a prípravy na povolania. Ak je organizačnou súčasťou školy aj školské zariadenie pre výkon praktického vyučovania žiakov školy ako je stredisko praktického vyučovania, školské hospodárstvo alebo stredisko odbornej praxe, ktorého sídlo je rozdielne so sídlom školy, označujeme činnosť tohto školského zariadenia ako pôsobenie „Satelitu Centra OVP“.

Pôsobenie školy ako Centrum OVP a pôsobenie jej prípadného školského zariadenia na výkon praktického vyučovania ako Satelit Centra OVP je zárukou úrovne kvality školy ako celku v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a vyjadruje, že:

- a) škola spolupracuje s príslušnou stavovskou organizáciou alebo profesijnou organizáciou,
- b) škola disponuje materiálno-technickým zabezpečením, ktoré je nad rozsah základného vybavenia uvedeného v normatíve materiálno-technického a priestorového zabezpečenia pre daný študijný alebo učebný odbor,
- c) škola poskytuje odborné vzdelávanie a prípravu na výkon daného povolania a odborných činností na základe požiadaviek zamestnávateľov,
- d) škola splnila stanovené kvalitatívne kritéria pre možnosť pôsobiť ako Centrum OVP.

## 2. Ako vzniká prepojenie pojmu „Centrum OVP“ s pojmom „škola“

Centrum OVP nevzniká zriadením alebo založením, ako vzniká škola alebo školské zariadenie. Pojem „Centrum OVP“ sa používa v spojení s pojmom „škola“ na základe rozhodnutia stavovskej alebo profesijnej organizácie o pôsobení školy ako Centrum OVP. Centrum OVP nie je legislatívne zadefinované ako samostatný subjekt, v ktorom sa uskutočňuje odborné vzdelávanie.

Škola pôsobí ako Centrum OVP ak o tom rozhodne so súhlasom jej zriaďovateľa vecne zodpovedná stavovská organizácia alebo profesijná organizácia zamestnávateľov (ďalej len „organizácia“). Vecnú pôsobnosť Organizácie upravuje príloha č. 8 vyhlášky č. 282/2009 Z. z. o stredných školách. Vecnú pôsobnosť k jednotlivým študijným odborom a učebným odborom má organizácia uvedená v prvom poradí pri skupine odborov štúdia uvedenej prílohy č. 8. Pri výkone svojej vecnej pôsobnosti spolupracuje organizácia s ďalšími stavovskými alebo profesijnými organizáciami, ktoré sú uvedené v ďalšom poradí v prílohe č. 8 pri danej skupine odborov štúdia.

Centrum OVP je označením kvality pôsobenia školy, ktorej činnosť spĺňa vopred určené kvalitatívne kritéria pre pôsobenie školy ako Centrum OVP.

Impulzom pre pôsobenie školy ako Centrum OVP je výzva Organizácie na podávanie projektov na možnosť strednej odbornej školy, strediska praktického vyučovania, školského hospodárstva alebo strediska odbornej praxe pôsobiť ako Centrum OVP, zverejnená na jej

webovom sídle alebo priame oslovenie školy organizáciou v tejto veci, v zmysle PODMIENOK<sup>5</sup> pre možnosť strednej odbornej školy, strediska praktického vyučovania, školského hospodárstva alebo strediska odbornej praxe pôsobiť ako centrum odborného vzdelávania a prípravy čl. 2 ods. 1, že požiadavku na zverejnenie výzvy môže dať aj zriaďovateľ školy (ďalej len „Podmienky“).

Rozhodnutie o pôsobení školy ako Centrum OVP sa vydáva na základe výsledkov hodnotenia kritérií, ktoré sú definované v dokumente Podmienky. Vzor rozhodnutia je súčasťou prílohy tejto metodiky.

Škola pôsobí ako Centrum OVP pre učebné odbory a študijné odbory zaradené v skupine odborov, ku ktorej má vecnú pôsobnosť.

Organizácia rozhodne o pôsobení školy ako Centrum OVP pre celú skupinu odborov štúdia. Takéto pôsobenie školy sa označuje napríklad ako Centrum pre OVP pre strojárstvo. Pôsobenie školy ako Centrum OVP môže byť zúžené iba pre časť sektoru hospodárstva (pre vybrané odbory štúdia). Takéto pôsobenie školy sa označuje napríklad ako Centrum OVP pre autoopravárstvo.

Rozsah pôsobenia školy ako Centrum OVP vo vzťahu k odborom štúdia je uvedený v rozhodnutí o udelení súhlasu Organizácie s pôsobením školy ako Centrum OVP.

Odporúča sa na vstupe do budovy s označením názvu školy umiestniť označenie Centra OVP.

### **3. Prečo pôsobiť ako Centrum OVP**

Ak stredná odborná škola pôsobí ako Centrum OVP, tak jednoznačne a verejne preukazuje svoju ambíciu byť inovatívnou vo svojom pôsobení v oblasti odborného vzdelávania a prípravy žiakov na výkon povolania a pokrokovou v spôsobe poskytovania svojich vzdelávacích služieb. Pôsobenie školy ako Centrum OVP má rozhodujúci vplyv na organizáciu a kultúru školy a tiež postoj členov pedagogického zboru. Významným prínosom pre všetkých je zavádzanie nových vzdelávacích procesov a postupov v spolupráci so zamestnávateľmi.

Skúsenosti z praxe dokazujú, že veľkosť školy nerozhoduje. Aj menšie či stredne veľké školy si dokázali získať vynikajúcu povesť podnikavých či inovatívnych vzdelávacích inštitúcií a to nielen v rámci Slovenska ale aj v medzinárodnom meradle.

Transfer poznatkov a nových technológií z reálnej praxe zamestnávateľov do obsahu odborného vzdelávania je prínosom nielen pre školu ale najmä pre odborných pedagógov školy a žiakov školy, ktorí tak pripravujú na výkon povolania prostredníctvom stále aktualizovaného odborného obsahu vzdelávania. Súčasťou činnosti školy pôsobiacej ako Centrum OVP je vytvárať a rozširovať nové študijné materiály, aktualizovať vzdelávacie programy, prepájať vzdelávanie v škole so vzdelávaním u zamestnávateľov. Žiaci majú možnosť prostredníctvom aktivít Centra OVP zúčastňovať sa napríklad na informačných dňoch novej techniky, na praktickom vyučovaní u zamestnávateľov a pod.

Centrum OVP môže základným školám ale aj iným stredným odborným školám ponúknuť širokú škálu informácií a služieb pre oblasť kariérneho poradenstva, náboru žiakov

a pre samotné odborné vzdelávanie ako napríklad ukážky pracovných činností, najnovších zariadení, prístrojov a pod..

Pôsobenie školy ako Centrum OVP možno prirovnať k pôsobeniu vysokej školy ako centra vedecko-technických informácií alebo ako centra excelentnosti.

Škola, ktorá pôsobí ako Centrum OVP, si svojou činnosťou upevňuje svoje postavenie na trhu stredoškolského odborného vzdelávania a buduje si tak pevné základy pre svoju budúcnosť. Spolupráca strednej odbornej školy ako Centra OVP so zamestnávateľmi a ďalšími partnermi postavená na základe vzájomnej dôvery a obojstrannej výhodnosti je najlepším nástrojom pre rast kvality odborného vzdelávania a prípravy vo svojom regióne.

#### **4. Proces získania súhlasu k pôsobeniu školy ako Centrum OVP**

Ak chce škola uspieť v procese udeľovania rozhodnutia Organizácie o súhlase, aby škola pôsobila ako Centrum OVP, musí mať táto snaha hneď od začiatku skutočnú podporu vedenia školy s víziou dosiahnutia konkrétnych cieľov činnosti Centra OVP.

Pôsobenie školy ako Centrum OVP nemôže byť len formálnou alebo dokonca iba iluzórnou položkou v stratégii rozvoja strednej odbornej školy, ale cestou, ktorá bude dlhodobým trendom tejto školy, a ktorá bude podložená časovo ohraničenými plánmi činnosti Centra OVP v súlade s Podmienkami pre udeľovanie súhlasu k pôsobeniu školy ako Centrum OVP.

Pred vypracovaním projektu na pôsobenie školy ako Centrum OVP je nutné zvážiť, ako by malo Centrum OVP fungovať a pripraviť stratégiu aktivít Centra OVP pre budúce obdobie. Nakoľko sú hlavné ciele a úlohy Centra OVP jasne určené Podmienkami, treba sa vopred podrobne oboznámiť s legislatívnymi podmienkami upravujúcimi činnosť Centra OVP. Nezanedbateľnou otázkou je aj získavanie financií na činnosť Centra OVP.

Škola, ako žiadateľ o udelenie súhlasu Organizácie s pôsobením školy ako Centrum OVP predkladá projekt Organizácii. Projekt je školou vypracovaný na základe oslovenia školy alebo zverejnenia výzvy na predkladanie projektov na pôsobenie školy ako Centrum OVP zo strany Organizácie.

Projekt posudzuje komisia zriadená Organizáciou, v zmysle štatútu a rokovacieho poriadku odbornej komisie pre udelenie možnosti žiadateľa pôsobiť ako Centrum OVP. Komisia vykoná kontrolu na mieste za účelom zistenia súladu skutočného vzťahu s predloženým projektom v zmysle rokovacieho poriadku komisie.

Projekt sa predkladá pre navrhované učebné a študijné odbory Centra OVP. Projekt tvorí:

- a) žiadosť o súhlas pôsobiť ako Centrum OVP (ďalej len „žiadosť“),
- b) informácia žiadateľa o plnení kritérií pre Centrum OVP, vrátane príloh alebo podporných dokumentov na preukázanie plnenia kritérií pre Centrum OVP (ďalej len „správa“),
- c) plán činnosti Centra OVP.

V žiadosti musia byť uvedené identifikačné údaje školy:

- a) názov,
- b) sídlo,

- c) IČO/DIČ,
- d) zriaďovateľ,
- e) štatutárny zástupca,
- f) zameranie žiadateľa – učebné odbory, študijné odbory,
- g) percentuálny podiel študijných a učebných odborov profilovaných podľa zamerania školy,
- h) počet žiakov v príslušnom a predchádzajúcom školskom roku,
- i) počet absolventov v príslušnom a predchádzajúcom školskom roku,
- j) návrh odborného zamerania a učebné a študijné odbory Centra OVP.

Škola predkladá Organizácii správu, ktorá obsahuje informácie ku všetkým kritériám pre získanie súhlasu pre označenie pôsobenia školy ako Centrum OVP. Súčasťou správy sú aj prílohy a podporné dokumenty na preukázanie plnenia kritérií. Správu spracuje škola v štruktúre zodpovedajúcej 12 hodnotiacim štandardom a im prislúchajúcim 36 hodnotiacim kritériám, ktoré sú zadané v Metodike hodnotiacich štandardov Centra OVP.

K projektu je škola povinná ďalej predložiť:

- a) súhlasné stanovisko zriaďovateľa školy,
- b) odporúčanie odborného garanta – odborne príslušnej stavovskej alebo profesijnej organizácie, zväzu, združenia (Organizácia, môže zdefinovať konkrétneho odborného garanta pre danú skupinu odborov, zoznam garantov zverejňuje Organizácia),
- c) stanovisko Rady školy,
- b) vyhlásenie o hospodárení školy s vyrovnaným rozpočtom, bez pridelovania finančných prostriedkov nad stanovený normatív, za posledné ucelené tri účtovné roky,
- c) stanovisko Krajskej rady pre odborné vzdelávanie a prípravu, pod ktorú škola vo svojej územnej pôsobnosti prináleží,
- d) plán rozvoja a finančné zdroje na realizáciu projektu.

Rozhodnutie o udelení súhlasu s pôsobením školy ako Centrum OVP vydáva Organizácia na dobu určitú s pôsobnosťou na celom území Slovenskej republiky. Doba na ktorú sa udeľuje súhlas je päť rokov. Ak škola má záujem ďalej pôsobiť ako Centrum OVP musí písomne požiadať Organizáciu o predĺženie rozhodnutia minimálne tri kalendárne mesiace pred dátumom uplynutia doby zriadenia Centra OVP. Organizácia sa rozhoduje na základe plánov činnosti Centra OVP na obdobie školského roka a správy o hospodárení Centra OVP.

O zániku činnosti školy ako Centrum OVP môže rozhodnúť Organizácia na základe:

- a) návrhu školy, ktorá pôsobí ako Centrum OVP,
- b) návrhu zriaďovateľa školy, ktorá pôsobí ako Centrum OVP,
- c) pri opakovanom alebo dlhodobom porušovaní kritérií uvedených v Podmienkach a kritériách pre pôsobenie školy ako Centrum OVP.

Ak vedenie školy rozhodne o vypracovaní projektu pre podanie žiadosti o udelenie súhlasu s pôsobením školy ako Centrum OVP, musí zároveň poskytnúť súčinnosť a podporu pri všetkých krokoch procesu vypracovania projektu. Odporúča sa poveriť člena vedenia školy (najčastejšie zástupcu riaditeľa pre PV) k vytvoreniu projektového tímu, ktorý komplexne spracuje projekt Centra OVP a vypracuje plán činnosti Centra OVP na školský

rok. Súčasne sa odporúča vyhradiť finančné prostriedky na motiváciu členov projektového tímu.

## 5. Ciele a úlohy Centra OVP

Ciele a úlohy Centra OVP určuje čl. 3 Podmienok.

Hlavnými cieľmi centra OVP sú:

- a) zabezpečenie odborného vzdelávania a prípravy pre výkon daného povolania a odborných činností,
- b) zabezpečenie odborného vzdelávania a prípravy na základe požiadaviek zamestnávateľov.

Hlavné úlohy Centra OVP zadefinované v Podmienkach sú najmä:

- a) odborné vzdelávanie a príprava žiakov na výkon daného povolania a odborných činností v stredných odborných školách s dôrazom na kvalitu výučby a uplatnenie absolventov na trhu práce,
- b) ďalšie odborné vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov školy,
- c) celoživotné vzdelávanie pre potreby trhu práce (napr. kurzy odbornej spôsobilosti, kurzy pre špecifické odborné zručnosti ...),
- d) rekvalifikačné vzdelávanie,
- e) tvorba a realizácia nových školských vzdelávacích programov, inovácie obsahu vzdelávacích programov škôl,
- f) aplikovaný výskum, prípadne spolupráca s výskumnou inštitúciou,
- g) medzinárodná spolupráca,
- h) poradenské a servisné služby profesijného zamerania,
- i) tvorba a spolutvorba odborných učebných textov,
- j) spolupráca so základnými školami, najmä v oblasti propagácie odborného vzdelávania a prípravy a uplatnenia absolventov sa na trhu práce (napr. formou vedenia záujmových krúžkov v spolupráci so strednou odbornou školou, zabezpečovanie exkurzií vo výrobných závodoch, organizovania dní otvorených dverí, prezentácie profesií organizovaných na základných školách a realizácie náborov),
- k) spolupráca so zamestnávateľmi na ukončovaní štúdia a skúškach (napr. už pri prijímacom konaní na talentových a záverečných skúškach),
- l) motivovanie žiakov a oceňovanie (napr. umožniť seberealizáciu žiakov, prezentácie prác žiakov na rôznych podujatiach, štipendia so zamestnávateľmi, organizovanie voľného času pre žiakov formou mimoškolskej činnosti),
- m) ďalšie aktivity a činnosti, ktoré súvisia s rozvojom a činnosťou Centra OVP.

Pojem „Centrum OVP“ označuje strednú odbornú školu, ktorá vykonáva činnosti zodpovedajúce odbornému vzdelávaniu a príprave zodpovedajúce hlavným cieľom a úlohám určeným v Podmienkach pre Centrum OVP. Kvalitu pôsobenia školy v oblasti odborného vzdelávania a prípravy posudzuje odborná komisia podľa hodnotiacich kritérií definovaných v Podmienkach a podľa hodnotiacich štandardov Centra OVP. Hodnotenie splnenia



štandardov a kritérií je vykonávané v zmysle Štatútu odbornej komisie a Rokovacieho poriadku odbornej komisie pre udelenie možnosti pôsobiť škole ako Centrum OVP.

Ciele a úlohy Centra OVP možno odvodiť aj od kritérií hodnotenia činnosti školy, ktoré určila organizácia v Podmienkach pre pôsobenie školy ako Centrum OVP.

Kritéria hodnotenia činnosti školy, ktoré posudzuje odborná komisia sú:

1. Pôsobnosť
  - 1.1. nadregionálna pôsobnosť
  - 1.2. regionálna tradícia s nadväznosťou na súčasnú činnosť
2. Vybavenosť pre daný odbor
  - 2.1. odborné pedagogické a lektorské (personálne) zabezpečenie
  - 2.2. materiálne a technické vybavenie nad normatív vybavenosti
  - 2.3. vybavenosť prístrojmi, strojmi a zariadeniami
  - 2.4. IKT technológie
  - 2.5. priestory vyhovujúce hygienickým požiadavkám
  - 2.6. zabezpečenie ubytovacích kapacít
3. Partnerská a iná činnosť
  - 3.1. spolupráca so zväzmi, stavovskými a profesijnými organizáciami
  - 3.2. spolupráca so strategickými zamestnávateľmi v rámci verejného a súkromného sektora
  - 3.3. spolupráca s vysokými školami
  - 3.4. spolupráca so základnými školami
  - 3.5. prehľad o aktuálnych požiadavkách trhu práce v danej oblasti
  - 3.6. sledovanie uplatnenia absolventov na trhu práce a percentuálneho podielu absolventov umiestnených v danom odbore na trhu práce
  - 3.7. realizácia národných a medzinárodných partnerstiev
  - 3.8. podnikateľská činnosť školy
4. Kvalita výučby
  - pozitívne hodnotenie štátnej školskej inšpekcie
  - kladné referencie zriaďovateľa
  - schopnosť implementovať novinky z praxe do vzdelávacieho programu školy
  - vysoká odbornosť a kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov
  - ponuka akreditovaných rekvalifikačných kurzov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR
5. Motivácia žiakov ZŠ a ich nábor
  - 5.1. dobrá spolupráca so základnými školami v oblasti propagácie odborného vzdelávania a prípravy
  - 5.2. rôzne formy realizácie náborov
6. Motivácia žiakov stredných odborných škôl
  - 6.1. organizovanie prezentácií odborných zručností (súťaže, výstavy ...)
  - 6.2. mimoškolská činnosť
7. Učebnice a učebné texty
  - 7.1. používanie učebníc predpísaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a odporúčaných Organizáciou

- 7.2. príprava a uplatňovanie vlastných odborných textov a prezentácií vo výučbe
8. Praktické vyučovanie žiakov
  - 8.1. v priestoroch školského zariadenia
  - 8.2. na zmluvných pracoviskách u zamestnávateľov
9. Ďalšie vzdelávanie pedagógov
10. Maturitné skúšky a záverečné skúšky
  - 10.1. odborná zložka maturitnej skúšky za účasti zamestnávateľov
  - 10.2. odborná zložka záverečnej skúšky za účasti zamestnávateľov
11. Marketing
  - 11.1. marketingový plán
  - 11.2. propagácia školy

## **6. Spolupráca Centra OVP s jeho partnermi**

Činnosti Centra OVP sú okrem samotného odborného vzdelávania a prípravy žiakov na povolanie zamerané najmä na spoluprácu s partnermi z externého prostredia. Partnermi Centra OVP sú právnické a fyzické osoby, ktorých vzťah k Centru OVP vychádza z ich postavenie v procesoch, ktoré zodpovedajú vykonávaným činnostiam Centra OVP. Možno ich členiť podľa ich pozície v organizovaní činnosti Centra OVP ako procesu usporiadania úloh, zdrojov a vzťahov medzi nimi smerujúceho k dosahovania cieľov Centra OVP.

Spoluprácu Centra OVP s partnermi môžeme označiť ako:

- spoluprácu so zväzmi zamestnávateľov, stavovskými a profesijnými organizáciami,
- spoluprácu so strategickými zamestnávateľmi v rámci verejného a súkromného sektora,
- spoluprácu s vysokými školami,
- spoluprácu so základnými školami,
- spoluprácu so strednými odbornými školami,
- spoluprácu s inštitúciami rezortu práce,
- spoluprácu v rámci realizácie medzinárodných partnerstiev,
- spoluprácu so zriaďovateľom školy,
- spoluprácu s obchodnými partnermi v rámci podnikateľskej činnosti.

Vytvorené vzťahy môžu mať charakter dohody alebo zmluvy o spolupráci, alebo sú postavené na základe partnerských vzťahov odvíjajúcich sa napríklad z členstva školy v združení zamestnávateľov. Partnerské vzťahy môžu mať aj neformálny charakter, ktorý nie je upravený v písomnej forme.

Môže ísť napríklad aj o vzťahy, ktoré vznikli v rámci náboru žiakov základných škôl, v rámci mimoškolskej záujmovej činnosti pre žiakov základných škôl, ktorú lektorovali zamestnanci školy alebo partnerského zamestnávateľa ale aj o vzťahy, ktoré sprostredkovali rodičia žiakov školy.

Nezanedbateľnú úlohu v nadväzovaní vzťahov Centra OVP s partnermi má aj aktivita absolventov školy. Absolventi, ktorí pokračujú v štúdiu na vysokej škole rovnakého alebo obdobného zamerania ako má škola, sú často sprostredkovateľmi spolupráce Centra OVP s vysokými školami. Najväčší prínos pre nadväzovanie kontaktov majú absolventi školy, ktorí po absolvovaní vysokoškolského štúdia pracujú na riadiacich pozíciách zamestnávateľov s predmetom činnosti zodpovedajúcim zameraniu školy.

Netreba zabúdať aj na dôležitú úlohu absolventov školy, ktorí sa vrátili do školy ako jej zamestnanci. Práve títo absolventi sú pri ich zapojení do aktivít Centra OVP a ich správnej motivácií nenahraditeľným spojovacím článkom medzi Centrom OVP a jeho partnermi.

Jednou z hlavných aktivít spolupráce Centra OVP je aktívna komunikácia so zamestnávateľmi, nadväzovanie a rozvíjanie kontaktov so zástupcami zamestnávateľov, ktorí majú vo svojej kompetencii rozvoj ľudských zdrojov a následná popularizáciu výsledkov činnosti Centra OVP aplikovateľných v praxi u zamestnávateľov.

Zameranie spolupráce Centra OVP s jej partnermi môže mať nasledovný obsah:

- organizácia workshopov napríklad na témy: vízie odborného vzdelávania a prípravy, nové povolania a odbory štúdia, profil absolventa odborného vzdelávania, vedomosti a zručnosti požadované zamestnávateľmi,
- kariérne poradenstvo pre žiakov ZŠ smerované na odbory štúdia požadované zamestnávateľmi, organizácia spoločných náborov žiakov ZŠ,
- praktické vyučovanie žiakov SŠ u zamestnávateľa,
- účasť zástupcov zamestnávateľa na ukončovaní štúdia,
- rozvoj systému duálne vzdelávanie,
- predprofesijná príprava žiakov ZŠ zameraná na technické vzdelávanie v Centre OVP,
- exkurzie pre odborných pedagógov a žiakov SŠ u zamestnávateľov,
- odborné stáže pre odborných učiteľov a majstrov odbornej výchovy u zamestnávateľov,
- inovačné vzdelávanie odborných učiteľov a majstrov odbornej výchovy pracovníkmi zamestnávateľa,
- celoživotné vzdelávanie pre zamestnancov zamestnávateľov v Centre OVP,
- zmluvné využívanie materiálno-technického zabezpečenia v odbornom vzdelávaní získané od zamestnávateľa na základe zmluvnej spolupráce,
- školenie inštruktorov praktického vyučovania,
- tvorba učebných textov, učebníc a učebných pomôcok,
- transfer inovácií do obsahu odborného vzdelávania,
- organizácia odborných súťaží žiakov zameraných najmä na zručnosti žiakov,
- príprava žiakov na vysokoškolské štúdium,
- spolupráca úseku praktického vyučovania na výskumnej činnosti,
- spoločná certifikácia odborných učiteľov, majstrov odbornej výchovy a inštruktorov praktického vyučovania.

Na základe skúsenosti z praxe je potrebné, aby pri nadväzovaní spolupráce bolo aktívnym partnerom práve Centrum OVP a predovšetkým jeho riadiaci pracovníci. Nadväzovanie spolupráce má mať charakter ponuky, ktorá má zahŕňať tak obsah spolupráce ako aj rozsah participácie partnerov na spoločnej činnosti a najmä spoločné ciele, ktoré sa chcú dosiahnuť. Základným pravidlom spolupráce je výhodnosť spolupráce pre všetkých jej partnerov.

## 7. Organizačné útvary Centra OVP

Vychádzajúc z Mintzbergovho modelu organizácie<sup>1</sup> možno organizáciu rozčleniť na päť základných častí, z ktorých každá ovplyvňuje dosahovanie cieľov organizácie. Sú to filozofia, strategický vrchol, technostruktúra, podporné sily a operačné jadro.

Jednotlivé časti školy pôsobiacej ako Centrum OVP, podľa tohto modelu organizácie, sú:

**Filozofia** - zdieľané hodnoty, vízie a kultúra školy.

Zdieľané hodnoty zodpovedajú organizačnej kultúre v užšom zmysle. Zdieľané hodnoty je pojem pre pomenovanie hodnôt zdieľaných v škole väčšinou jej zamestnancov.

Vízia je predstava žiaduceho budúceho cieľového stavu a má podobu jednoduchého popisu jeho podoby a ideálneho stavu, ktorého chce škola svojou stratégiou dosiahnuť.

Organizačná kultúra zahŕňa artefakty, hodnoty a normy, idey a inštitúcie. V užšom poňatí ide o synonymum pojmu zdieľané hodnoty.

**Strategický vrchol** - vrcholové vedenie školy stanovujúce stratégiu, ciele a pod..

Spoločná stratégia je hierarchicky najvyššie postavený strategický plán školy, ktorý definuje spoločné ciele a spôsoby ich dosiahnutia v rámci strategického riadenia.

Ciele popisujú žiadané cieľové stavy, ktoré chce škola, jej organizačný útvar, skupina/tím alebo jednotlivec dosiahnuť v určitej oblasti. Ciele sú používané v plánovaní, a najmä v strategickom riadení.

**Stredná úroveň** – stredná úroveň vedenia zaisťujúca vertikálnu komunikáciu a vzťahy s dodávateľmi a zákazníkmi.

Riadenie je jednou zo základných manažérskych funkcií (aktivít) vo všetkých zásadných častiach koncepcií. Koncept riadenia kladie dôraz na úlohu manažéra v riadení ľudí. Oproti tradičným prístupom je tento typ riadenia založený na postavení vízie a aktívnom zapájaní ľudí do procesu jej napĺňania aj pomocou metód ako je motivácia či prenos kompetencií (splnomocnenie), pre ktoré je charakteristická väčšia právomoc i zodpovednosť pracovníkov.

**Technostruktúra** - odborníci zodpovední za vývoj, inovácie, procesy, marketing a pod..

Inovácia znamená zdokonalenie. Najčastejšie hovoríme o týchto typoch inovácií: inovácia produktu alebo služby, inovácia procesu, organizačné inovácie, marketingové inovácie. V škole je to najmä inovácia vzdelávacích programov, inovácia materiálno-technického a priestorového zabezpečenia a pod..

Marketing je pojem, ktorým sa označujú činnosti, procesy a metódy usmerňovania a aktívneho ovplyvňovania činností organizácie (obchodných a iných aktivít organizácie) podľa potrieb trhu.

**Podporné sily** - odborníci zodpovední za ľudské zdroje, financie, vedomosti, majetok a pod..

Personalistika a ľudské zdroje je oblasť procesov v škole, ktorá sa zaoberá riadením a rozvojom ľudských zdrojov. Zahŕňa celý rad postupov a rôznych metód riadenia pre riadenie ľudských zdrojov a pre prácu s ľuďmi v škole - od získavania pracovníkov, uzatvorenie pracovnej zmluvy až po vyplácanie miezd. V praxi sa používajú aj ďalšie pojmy, ako je personálne riadenie alebo riadenie a rozvoj ľudských zdrojov.

V oblasti ekonomiky a financií sa stretávame s pojmami ako metódy riadenia, rôzne analytické techniky, ukazovatele a štandardy, ktoré napomáhajú pri riadení financií v škole v rámci celého ich životného cyklu.

Vedomosti predstavujú jeden typ zdrojov, resp. vstupov v rámci produkčného procesu.

Majetok školy je pojem, ktorý označuje aktíva školy ako aj jej hospodárske prostriedky. Majetok školy je súhrn prostriedkov, ktoré škola využíva pri svojej vzdelávacej a hospodárskej činnosti.

**Operačné jadro** - zaisťuje prevádzku školy.

Pod výrobou rozumieme každú činnosť, ktorá tvorí hodnotu. Výroba zahŕňa všetky hospodárske činnosti spojené so zaistením výrobkov a služieb. Podstatou výroby je postupný proces premeny vstupov (zdrojov) na výstupy (produkty, t.j. hmotné výrobky alebo nehmotné služby) - produkčný proces. Výroba úzko súvisí s plánovaním, logistikou a oblasťou riadenia kvality.

Podľa obvyklého postupu sa architektúra organizácie skladá z mäkkých a tvrdých prvkov.

Tvrde prvky tvoria pracovné miesta zoskupené do formálnej organizačnej štruktúry a procesné usporiadanie organizácie ako cieľená postupnosť logicky naväzujúcich činností.

Mäkké prvky tvorí neformálna organizačná štruktúra (sociálna sieť), ľudské zdroje (ľudský kapitál) a organizačná kultúra (v užšom poňatí).

Spojovacím a riadiacim prvkom je stratégia organizácie, ktorá zahŕňa víziu, poslanie a strategické ciele a naznačujúce spôsoby ich dosiahnutia. Dôležitým prvkom stratégie a architektúry organizácie sú zdieľané hodnoty, ktoré usmerňujú a korigujú správanie zamestnancov žiaducim smerom.

Centrum OVP, ako je uvedené v úvode, je vzdelávacia organizácia, ktorej hlavnou činnosťou je odborné vzdelávanie a príprava žiakov na povolanie.

Vzdelávanie je cielene organizovaný a realizovaný proces<sup>2</sup> výchovného a vzdelávacieho pôsobenia a učenia zameraného na rozvoj žiaka v súlade s jeho predpokladmi a podnetmi, ktoré stimulujú jeho vlastnú snahu stať sa harmonickou osobnosťou. Odborné vzdelávanie sa uskutočňuje vo zvolenom odbore vzdelávania.

Odborom vzdelávania je ucelená forma vzdelávania v oblasti poznania, ktorá môže byť predmetom výchovy a vzdelávania, určená konkrétnymi cieľmi vzdelávania, vymedzeným obsahom, rozsahom vedomostí, schopností, zručností a dĺžkou vzdelávania a stupňom vzdelania, ktoré poskytuje. Odborným vzdelávaním má žiak dosiahnuť kompetencie, ktoré sú požadované zamestnávateľmi na výkon daného povolania.

Kompetenciou absolventa vzdelávania je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu a iné spôsobilosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie.

Vzdelávanie v Centre OVP uskutočňujú pedagogickí zamestnanci, ktorí sa členia na:

- učiteľ všeobecnovzdelávacích predmetov,
- učiteľ odborných predmetov,
- majster odbornej výchovy,
- vychovávateľ.

Praktické vyučovanie žiakov môže v Centre OVP alebo u jeho zmluvných partnerov zabezpečovať aj nepedagogický zamestnanec, ktorý je poverený výkonom činnosti inštruktora praktického vyučovania.

Pedagogickí zamestnanci Centra OVP vykonávajú aj špeciálne činnosti, podľa ktorých sa označuje ich pôsobenie v Centre OVP:

- triedny učiteľ,
- výchovný poradca,
- kariérny poradca,
- uvádzajúci pedagogický zamestnanec,
- vedúci predmetovej komisie alebo vzdelávacej oblasti, vedúci metodického združenia alebo vedúci študijného odboru,
- iný ako napr. poradca pre vzdelávanie prostredníctvom informačno-komunikačných technológií, špecialista na výchovu a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného, prostredia, cvičný pedagogický zamestnanec, koordinátor prevencie, koordinátor duálneho vzdelávania a pod..

Pedagogickí zamestnanci Centra OVP vykonávajú aj riadiace činnosti, podľa ktorých sa členia na:

- riaditeľ,
- zástupca riaditeľa,
- hlavný majster odbornej výchovy,
- vedúci školského zariadenia pre PV (Satelit Centra OVP),
- vedúci vychovávateľ,
- vedúci odborného útvaru,
- ďalší pedagogický zamestnanec určený riadiacou činnosťou v zmysle zákonníka práce.

S procesom vzdelávania sú spojené aj nepedagogické činnosti uskutočňované v objektoch Centra OVP. Ich výkon zabezpečujú nepedagogickí zamestnanci Centra OVP.

Nepedagogické činnosti Centra OVP sú:

- správa budov (evidencia, energie, opravy a udržiavanie, upratovanie, deratizácia a dezinfekcia, zmluvné vzťahy a pod.),
- správa hnutel'ného majetku (evidencia, nákup, predaj a pod., opravy a udržiavanie, sťahovanie, zmluvné vzťahy, a pod.),
- ekonomické činnosti (rozpočtovanie, finančné a účtovné činnosti, zmluvné vzťahy, personalistika, a pod.),
- administratívne činnosti (školská administratíva, administrácia organizácie, korešpondencia, archivácia a pod.),
- špeciálne činnosti ako bezpečnosť práce, ochrana pred požiarom, starostlivosť o výhradné technické zariadenia a pod.,
- výrobná činnosť vykonávaná ako súčasť hlavnej činnosti alebo ako podnikateľská činnosť (výroba tovarov, poskytovanie služieb).

Nepedagogické činnosti vykonávajú nepedagogickí zamestnanci. Pracovné pozície nepedagogických zamestnancov sa členia na:

- činnosti s prevahou duševnej činnosti,
- činnosti remeselné, manuálne alebo manipulačné s prevahou fyzickej práce.

Nepedagogickí zamestnanci vykonávajú aj riadiace činnosti, podľa ktorých sa môžu v závislosti od organizačnej schémy prijatej školou členiť na:

- riaditeľ vyčleneného úseku alebo oddelenia činnosti,
- vedúci úseku, odboru a pod.
- vedúci pracoviska, oddelenia a pod.



Legislatíva upravujúca činnosť školy ako vzdelávacej organizácie neurčuje v prípade nepedagogických zamestnancov označenie pracovných pozícií v organizačnej štruktúre a preto je označenie riadiacich činností vykonávaných nepedagogickými zamestnancami na rozhodnutí vedenia školy.

Vychádzajúc z vyššie uvedených pracovných pozícií a činností, ktoré Centrum OVP uskutočňuje, možno zadefinovať činnosti potrebné na fungovanie Centra OVP nasledovne:

- teoretické vyučovanie,
- praktické vyučovanie,
- výchova mimo vyučovania,
- celoživotné vzdelávanie,
- vedenie školy,
- ekonomické činnosti,
- technické činnosti,
- hospodárske činnosti,
- ubytovacie činnosti,
- stravovacie činnosti,
- výrobné činnosti,
- poradenské činnosti,
- marketingové činnosti,
- medzinárodná spolupráca,
- výskumno-vývojové činnosti,
- a pod.

Zoskupenie činností, ľudí a pracovísk do organizačných útvarov teda prvkov organizačnej štruktúry Centra OVP:

- úsek vedenia školy,
- úsek teoretického vyučovania,
- úsek praktického vyučovania,
- úsek školského zariadenia pre PV (Satelit Centra OVP),
- úsek výrobných činností,
- školský internát,
- školská jedáleň,
- úsek ekonomických činností,
- úsek hospodárskych činností,
- úsek technických činností,
- úsek medzinárodnej spolupráce,
- úsek poradenských činností,
- úsek výskumno-vývojových činností,

Zoskupenie úsekov a jednotlivých činností do jednotlivých celkov, ktoré budú tvoriť organizačnú štruktúru Centra OVP je na rozhodnutí vedenia školy. Pri tomto rozhodovaní treba zohľadniť delegovanie právomoci a zodpovednosti na vedúceho tohto celku aj vo vzťahu k partnerom Centra OVP.

V ďalšej časti budú uvádzané úlohy organizačných úsekov. Nebudú sa uvádzať úlohy úsekov ako školský internát, školská jedáleň, ktoré nemajú priamy vplyv na plnenie cieľov a úloh Centra OVP.

## 8. Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie Centra OVP

Materiálno-technickým a priestorovým zabezpečením Centra OVP je vybavenie vyučovacieho procesu Centra OVP v súlade so schváleným Normatívom materiálno-technického a priestorového zabezpečenia, ktorý vypracováva odborná komisia pre danú skupinu odborov zriadená v rámci Štátneho inštitútu odborného vzdelávania a schvaľuje MŠVVaŠ Slovenskej republiky.

Schválený normatív obsahuje základné povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenia a odporúčané materiálno-technické a priestorové zabezpečenia.

Škola, ktorá pôsobí ako Centrum OVP, musí disponovať nielen základným ale aj odporúčaným materiálno-technickým a priestorovým zabezpečením. Odporúčané zabezpečenie vzdelávania hnutelným majetkom v súlade s normatívom môže škola zabezpečiť zmluvnou spoluprácou Centra OVP so svojimi partnermi, ktorí môžu Centru OVP poskytnúť do užívania stroje a zariadenia, ktoré budú využívané na prípravu žiakov.

Odkaz na legislatívne ustanovenia, ktoré upravujú plnenie normatívu vybavenie podľa predchádzajúcej vety sú uvedené v úvodnej časti Normatívu materiálno-technického a priestorového zabezpečenia.

Obstarávanie a samotné financovanie nákupu materiálno-technického zabezpečenia Centra OVP sa riadi platnou legislatívou, ktorá upravuje hospodárenie škôl ako rozpočtových alebo príspevkových organizácií. Pre súkromné vzdelávacie zariadenia platí legislatíva upravujúca formu hospodárenia školy, o ktorej rozhodne jej zriaďovateľ.

## 9. Tvorba vzdelávacích programov

Výchova a vzdelávanie v školách a v školských zariadeniach sa uskutočňuje podľa výchovno-vzdelávacích programov.<sup>2</sup> Výchovno-vzdelávacie programy sú:

- a) výchovno-vzdelávacie programy pre školy (ďalej len "vzdelávací program"),
- b) výchovno-vzdelávacie programy pre školské zariadenia.

Podľa vzdelávacích programov sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie, ktoré poskytuje príslušný stupeň vzdelania.

Vzdelávací program je:

- a) štátny vzdelávací program (ŠVP),
- b) školský vzdelávací program (ŠkVP).

Štátne vzdelávacie programy vymedzujú povinný obsah výchovy a vzdelávania v školách definovaných školským zákonom na získanie kompetencií. Štátne vzdelávacie programy vydáva a zverejňuje Ministerstvo školstva Slovenskej republiky.

Štátne vzdelávacie programy pre odborné vzdelávanie vydáva ministerstvo školstva po prerokovaní so zamestnávateľmi, zriaďovateľmi škôl a ich profesijnými a záujmovými združeniami s celoslovenskou pôsobnosťou a s ministerstvami v rozsahu ich odvetvovej pôsobnosti.

Pre príslušný odbor vzdelávania je štátny vzdelávací program záväzný pre:

- a) vypracovanie školského vzdelávacieho programu,
- b) tvorbu a posudzovanie učebníc, učebných textov a pracovných zošitov,



- c) hodnotenie škôl a pre hodnotenie výsledkov dosiahnutých deťmi alebo žiakmi.

Vzdelávací program - Kurikulum (angl. curriculum) – znamená komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania, realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenie na úrovni štátu, školy a triedy.

Školský vzdelávací program je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v školách.

Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a v rade školy. Školský vzdelávací program pre odborné vzdelávanie prerokuje riaditeľ školy aj s fyzickými osobami alebo právnickými osobami, pre ktoré sa žiaci pripravujú na povolanie. Ak sa žiaci nepripravujú na povolanie pre žiadnu konkrétnu fyzickú osobu alebo právnickú osobu, riaditeľ školy prerokuje školský vzdelávací program pre odborné vzdelávanie so stavovskou alebo profesijnou organizáciou s vecnou pôsobnosťou k skupine odborov vzdelávania, ktorých sa ŠkVP týka.

Školský vzdelávací program musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania s príslušným štátnym vzdelávacím programom.

Školský vzdelávací program obsahuje:

- a) názov vzdelávacieho programu,
- b) vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania,
- c) stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti,
- d) vlastné zameranie školy; v stredných odborných školách aj profil absolventa,
- e) dĺžku štúdia a formy výchovy a vzdelávania,
- f) učebné osnovy,
- g) učebný plán,
- h) vyučovací jazyk,
- i) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní,
- j) personálne zabezpečenie,
- k) materiálno-technické a priestorové podmienky,
- l) podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,
- m) vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov,
- n) vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy,
- o) požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov.

Školským vzdelávacím programom môže byť aj medzinárodný program, ktorý sa uskutočňuje po písomnom súhlase ministerstva školstva a je v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona.

Súlad školského vzdelávacieho programu so štátnym vzdelávacím programom, cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania ustanovenými týmto zákonom kontroluje Štátna školská inšpekcia.

Vzdelávacie štandardy pre žiakov sa členia na:

- a) výkonové štandardy, ktoré určujú kritériá úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a schopností,
- b) obsahové štandardy, ktoré určujú rozsah požadovaných vedomostí a zručností.

Štandard je stupeň dokonalosti požadovaný pre určitý účel alebo akceptovaný model (vzor, norma, miera), s ktorým sú reálne objekty a procesy rovnakého druhu porovnávané alebo merané. Je to požadovaná a záväzná charakteristika kvantitatívnych alebo kvalitatívnych vlastností určitého objektu alebo javu. Je to miera (hranica), kedy je ešte možné výkon považovať za akceptovateľný.

Vzdelávacie výstupy sú ustanovenia o tom, čo žiak vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolání alebo skupine príbuzných povolání. Vzdelávacie výstupy v oblasti OVP týkajúce sa získania, potvrdenia a uznania konkrétnej kvalifikácie (úplnej, čiastočnej) stanovené v profile absolventa voláme kvalifikačný štandard. Každý vzdelávací výstup je vo svojej podstate výkonový štandard.

Kompetencia je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu, osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie. V ŠkVP budú stanovené tieto kategórie kompetencií:

Kľúčové kompetencie chápeme ako významnú a dôležitú kategóriu všeobecne integrujúcich, použiteľných a prenosných súborov vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje k svojmu osobnému naplneniu a rozvoju, aktívnemu občianstvu, sociálnemu začleneniu, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách na takej úrovni, aby si ich mohol ďalej rozvíjať, zachovávať a aktualizovať v rámci celoživotného vzdelávania. Vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie.

Všeobecné kompetencie sú základné kognitívne kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre príbuzné skupiny povolání (napr. matematika, čítanie, písanie, riešenie problémov, sociálne, komunikatívne a interpersonálne kompetencie). Vymedzujú široký poznávací základ potrebný pre uplatnenie človeka v spoločnosti a v mimopracovnom živote. Vytvárajú predpoklad celoživotného vzdelávania a prispievajú k profesionalizácii a adaptabilite každého jedinca.

Odborné kompetencie sú kompetencie vyšpecifikované z profilov (štandardov) práce, tradičných a nových povolání. Sú to sociálne a komunikatívne kompetencie, strategické schopnosti pri kompetenciách založených na riešení problému pri zabezpečovaní úloh, organizačné kompetencie, iniciatívnosť a aktívnosť. Strategicky ovplyvňujú schopnosti absolventa uplatniť sa na trhu práce, prispôbovať sa jeho zmenám, samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a angažovať sa vo svojej vlastnej práci a v spolupráci s inými ľuďmi.

Kvalifikácia je formálny výsledok procesu hodnotenia a validácie, ak kompetentný orgán rozhodne, že jednotlivec úspešne preukázal vzdelávací výstup podľa validného hodnotiaceho štandardu.

Vedomosti sú výsledkom osvojenia, zhromažďovania a prispôbovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. Je to súbor faktov, zásad, teórií a postupov, ktoré sa

vzťahujú na oblasť štúdia a práce. V kontexte kvalifikácií sa vedomosti popisujú ako teoretické alebo faktické.

Zručnosti sú spôsobilosti uplatňovať a aplikovať vedomosti a využívať knowhow na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácii sú zručnosti opísané ako kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).

Profil absolventa je kľúčovým východiskom pre školy, ktoré ho rozpracujú vo vlastných ŠkVP. Kompetencie musia spĺňať a pokrývať všetky požiadavky a potreby trhu práce a vzdelávania tak, aby absolvent po ukončení ŠkVP dosiahol konkrétnu kvalifikáciu – všeobecnú a odbornú. Táto časť programu je zásadným reformným obratom pri štruktúrovaní vzdelávania, ktorá si vyžaduje zmenu celkového prístupu k vzdelávaniu a učeniu sa tak zo strany učiteľa, ako aj žiaka. Ide o proces určenia požiadaviek v podobe výkonových štandardov. V OVP je stanovenie výkonových štandardov výsledkom aktívnej a úzkej spolupráce so zamestnávateľmi v danom odbore štúdia a prípravy. Vytvorením kompetenčného profilu sa v ŠVP sa definujú konkrétne požiadavky na kvalifikovaný výkon (kvalifikačný štandard) pracovných činností v skupine príbuzných povolání (skupina študijných odborov), v ŠkVP sa určujú špecifické požiadavky výkonu absolventa ako potenciálnej pracovnej sily pre danú pracovnú pozíciu vo zvolenom povolání (študijný alebo učebný odbor).

Rámcové učebné plány sú súčasťou štátnych vzdelávacích programov, obsahujú vzdelávacie oblasti a zoznam povinných a voliteľných vyučovacích predmetov s vymedzením najmenšieho počtu vyučovacích hodín v rámci celého vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti. Rámcové učebné plány určujú taktiež rozsah najväčšieho týždenného počtu vyučovacích hodín v príslušnom ročníku vzdelávacieho programu a počet hodín, ktoré môže škola použiť na svoje vlastné zameranie v rámci tvorby školského vzdelávacieho programu. Rámcové učebné plány sú záväzné pre vypracovanie učebných plánov príslušných školských vzdelávacích programov.

Učebné plány sú súčasťou školských vzdelávacích programov a rozpracúvajú rámcové učebné plány štátneho vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov s určením celkového týždenného počtu vyučovacích hodín pre príslušný ročník školského vzdelávacieho programu.

Učebné osnovy sú súčasťou školských vzdelávacích programov. Vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu.

Jednotlivé školy vypracujú učebné osnovy najmenej v rozsahu ustanovenom vzdelávacím štandardom príslušného štátneho vzdelávacieho programu.

Rozsah úprav učebných plánov a vypracovanie učebných osnov musí byť v súlade s príslušným výchovným štandardom.

Zamestnávateľ, stavovská organizácia a profesijná organizácia spolupracuje pri tvorbe školských vzdelávacích programov podľa potrieb stredných odborných škôl.

Centrum OVP v rámci svojej partnerskej spolupráce aktívne zapája zamestnávateľov do tvorby profilu absolventa študijného alebo učebného odboru. Spoločne definujú odborné kompetencie absolventa ako aj obsahové štandardy vzdelávania. Formou spoločných

pracovních stretnutí určia obsah vzdelávania vo forme učebných osnov. Zamestnávateľ môže aktívne vstupovať aj do tvorby učebného plánu daného odboru štúdia a to predovšetkým do nastavenia pomeru teoretického a praktického vyučovania.

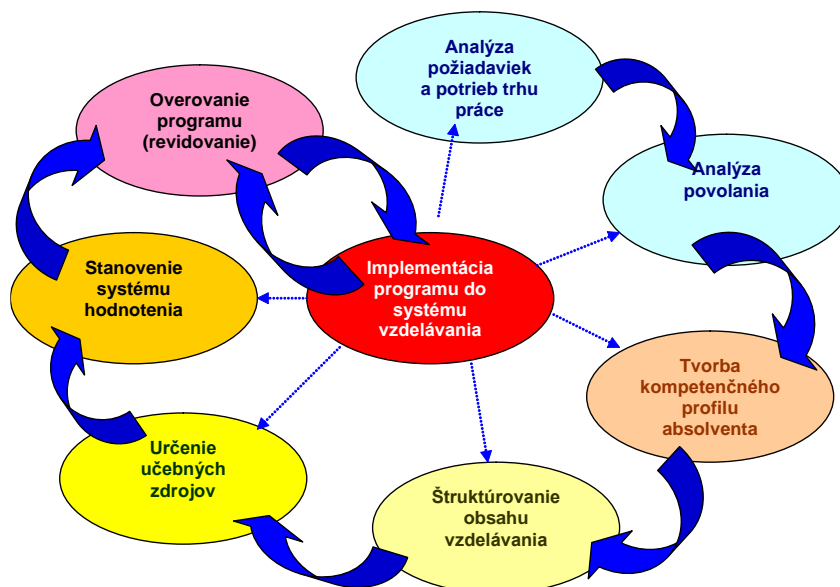


Schéma tvorby ŠkVP.<sup>3</sup>

## 10. Formy odborného vzdelávania

Formy odborného vzdelávania upravuje školský zákon. Odborné vzdelávanie sa uskutočňuje ako:

- denná forma štúdia sa uskutočňuje ako poldenná, celodenná, týždenná alebo nepretržitá,
- externá forma štúdia sa uskutočňuje ako večerná, diaľková alebo dištančná.

Vzdelávanie sa môže uskutočňovať aj formou individuálneho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo podľa individuálneho učebného plánu.

Poldenné vzdelávanie je organizované len v dopoludňajších alebo len v odpoľudňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni.

Celodenné vzdelávanie je organizované v dopoludňajších aj v odpoľudňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni.

Týždenné vzdelávanie je výchova a vzdelávanie so zabezpečením ubytovania a stravovania.

Večerné vzdelávanie je organizované pravidelne niekoľkokrát v týždni v rozsahu 10 až 15 hodín týždenne.

Diaľkové vzdelávania je organizované spravidla raz týždenne v rozsahu šesť až sedem konzultačných hodín.

Dištančné vzdelávania je diaľkové vzdelávanie prostredníctvom korešpondencie, telekomunikačných médií a iných prostriedkov, pri ktorých spravidla nedochádza k priamym kontaktom medzi pedagogickým zamestnancom a samostatne študujúcim žiakom.

Odborné vzdelávanie sa uskutočňuje ako teoretické vzdelávanie a praktické vzdelávanie. Ich rozsah v týždenných vyučovacích hodinách určuje učebný plán, ktorý je súčasťou ŠkVP.

Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách. Praktické vyučovanie vytvára predpoklady na výkon povolania a pracovných činností. Poskytuje žiakom najmä praktické zručnosti, návyky a získanie schopností nevyhnutných pre výkon povolania a pracovných činností.

Praktické vyučovanie je odborné vzdelávanie a príprava žiakov, ktorým žiak získa oficiálne uznávanú kvalifikáciu, ktorá je viazaná na konkrétne povolanie. Praktické vyučovanie je zamerané na získanie konkrétnych vedomostí, zručností a postojov, ktoré sú vyžadované príslušnou odbornosťou.

Praktické vyučovanie sa môže uskutočňovať v troch formách ako:

- a) odborný výcvik,
- b) odborná prax,
- c) praktické cvičenie.

Odborný výcvik je odborný vyučovací predmet praktického vyučovania, ktorý sa uskutočňuje cvičnou prácou. Odborný výcvik skupinovú formou vyučuje pedagogický zamestnanec - majster odbornej výchovy. Odborný výcvik individuálnou formou u zamestnávateľa vyučuje inštruktor - zamestnanec.

Cvičné práce sa uskutočňujú formou zhotovovania výrobkov, poskytovaním služieb alebo vykonávaním odborných činností zodpovedajúcich povolaniu a pracovným činnostiam, pre ktoré odbor vzdelávania žiakov pripravuje.

Odborná prax je odborný vyučovací predmet praktického vyučovania. Odborná prax sa podľa schválených vzdelávacích programov môže vykonávať aj v čase školských prázdnin. Odbornú prax skupinovú formou vyučuje pedagogický zamestnanec - majster odbornej výchovy. Odbornú prax individuálnou formou u zamestnávateľa vyučuje inštruktor - zamestnanec.

Praktické cvičenia sú zamerané na overenie a prehĺbenie teoretických poznatkov, nácvik a získanie zručností pri technologických, technických, ekonomických, grafických a iných činnostiach. Praktické cvičenia vyučuje pedagogický zamestnanec - učiteľ odborných predmetov.

Pri skupinovej forme praktického vyučovania vyučuje praktické vyučovanie pedagogický zamestnanec na pozícii *majster odbornej výchovy*. Počet žiakov v skupine na 1 majstra odbornej výchovy určuje vyhláška o stredných školách pre každý odbor štúdia samostatne a pohybuje sa od 5 do 15 žiakov. Majster odbornej výchovy môže byť zamestnancom školy alebo zamestnávateľom, ak je zamestnávateľ zriaďovateľom školského zariadenia na výkon praktického vyučovania.

Pri individuálnej forme praktického vyučovania vyučuje praktické vyučovanie zamestnanec zamestnávateľa na pozícii *inštruktor odborného vzdelávania*.

Odborné vzdelávanie prostredníctvom praktického vyučovania sa môže uskutočňovať:

- v strednej odbornej škole na úseku praktického vyučovania (*skupinová forma PV*),
- v stredisku praktického vyučovania (*skupinová forma PV*),
- v stredisku odbornej praxe (*skupinová forma PV*),

- v školskom hospodárstve (*skupinová forma PV*),
- na pracovisku praktického vyučovania (*individuálna forma PV*),
- na pracoviskách právnickej alebo fyzickej osoby (*individuálna forma PV*).

## 11. Overovanie vedomostí a zručností účastníkov vzdelávania

Výchova a vzdelávanie v rozsahu odborného vzdelávania v stredných odborných školách môže byť ukončené:

- a) záverečnou skúškou,
- b) maturitnou skúškou,
- c) záverečnou pomaturitnou skúškou,
- d) absolventskou skúškou.

Cieľom záverečnej skúšky<sup>4</sup> je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného vzdelávacími štandardmi štátneho vzdelávacieho programu a overenie, ako sú žiaci pripravení používať nadobudnuté kompetencie pri výkone povolání a odborných činností, na ktoré sa pripravujú.

Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek a overenie toho, ako sú žiaci pripravení používať získané kompetencie v ďalšom štúdiu alebo pri výkone povolání a odborných činností, na ktoré sa pripravujú.

Centrum OVP a zamestnávateľa spoločne určia podmienky ukončovania štúdia a dohodnú si účasť zástupcu zamestnávateľa v skúšobnej komisii. Podmienky a témy na praktickú časť záverečnej alebo maturitnej skúšky určí škola a zamestnávateľ na základe spoločne určeného profilu absolventa a na základe zamestnávateľmi požadovaných vedomostí a zručností absolventa.

Účasť zástupcu zamestnávateľov určuje Metodika účasti zástupcov zamestnávateľov na záverečnej skúške, maturitnej skúške a absolventskej skúške, ktorá je súčasťou prílohovej časti tejto metodiky.

Praktická časť záverečnej alebo maturitnej skúšky sa môže uskutočniť aj u zamestnávateľa, ktorý zabezpečoval praktické vyučovanie žiaka.

## 12. Plánovanie činnosti Centra OVP

Plán činnosti Centra OVP by mal obsahovať všetky časti, ktoré sú uvedené v Podmienkach a všetky činnosti zodpovedajúce hodnotiacim štandardom a im prislúchajúcim hodnotiacim kritériám pre hodnotenie pôsobenia školy ako Centrum OVP odbornou komisiou Organizácie. Plán činnosti na aktuálny školský rok predkladá škola vždy do konca októbra Organizácii a zriaďovateľovi školy. Škola súčasne predkladá Organizácii a zriaďovateľovi školy aj vyhodnotenie plnenia plánu činnosti Centra OVP za predchádzajúci školský rok.

Plán činnosti Centra OVP sa odporúča prerokovať pred schválením riaditeľom školy v pedagogickej rade školy. Pred samotným prerokovaním plánu činnosti Centra OVP v pedagogickej rade sa odporúča postúpiť plán činnosti Centra OVP aj na pripomienkovanie predmetovým komisiám a členom rady školy. V záujme zabezpečenia podpory a súčinnosti pri plnení plánu činnosti Centra OVP sa odporúča postúpiť plán činnosti Centra OVP aj žiackej rade a rodičovskej rade školy.



Súčasne s prerokovaním plánu činnosti Centra OVP sa prerokuje aj plnenie plánu činnosti za predchádzajúce obdobie.

Plán činnosti Centra OVP sa môže členiť na jednotlivé kapitoly. Odporúčajú sa tieto kapitoly:

#### Východiská

Východiskom alebo zhrnutím podmienok pre činnosť Centra OVP je úvodná časť plánu činnosti, ktorá predstaví ciele a zámery Centra OVP na plánované obdobie. Východiská by mali poskytnúť prehľad kľúčových bodov plánu činnosti a zodpovednosti riadiacich zamestnancov a vyzdvihnúť dôležitosť činností Centra OVP pre rozvoj a zvyšovanie kvality školy

#### Ciele a vízia

Táto časť plánu činnosti by mala prezentovať ciele, ktoré majú byť dosiahnuté v školskom roku. Súčasťou by malo byť stručné vysvetlenie, aké produkty a služby bude Centrum OVP poskytovať, komu by mali priniesť aký úžitok (ZŠ, iné SOŠ, zamestnávateľa, žiaci školy a pod.).

#### Služby a aktivity

Činnosti vykonávané Centrom OVP sú jednou z nosných tém plánu činnosti, nakoľko sa od nich odvíjajú ďalšie prvky Centra OVP, ako organizačná štruktúra, personálne, finančné, či priestorové zabezpečenie. Rovnako od rozsahu a kvality týchto služieb a aktivít závisí ďalšie fungovanie a udržateľnosť Centra OVP.

Úlohou Centra OVP je naštartovať, resp. zásadným spôsobom zefektívniť vzdelávacie procesy s ich súčasným prepojením na potreby zamestnávateľov.

V pláne činnosti musia byť tiež uvedené podrobnosti o službách (kto ich bude poskytovať, kedy a ako).

Aktivity Centra OVP môžu byť rozdelené na interné a externé.

#### Vyhľadávanie nových poznatkov a informácií

Aktívne vyhľadávanie a identifikácia poznatkov a informácií je jednou z kľúčových aktivít Centra OVP. Ich aktívne vyhľadávanie výsledkov tvorí permanentnú časť činností Centra OVP. Je to zároveň jedna z najnáročnejších činností vzhľadom na široký rozsah zameraní Centra OVP. Bez získania poznatkov, informácií alebo bez identifikácie problémov z oblasti odborného vzdelávania a prípravy, nie je možné projektovať ciele a úlohy Centra OVP, ktorých dosahovaním a plnením dochádza k zvyšovaniu kvality odborného vzdelávania.

#### Vzdelávanie

Vzdelávanie žiakov školy, odborných učiteľov, majstrov odbornej výchovy ale aj vzdelávanie externých účastníkov vzdelávania je kontinuálny proces.

#### Marketingová komunikácia výsledkov a vzťahy s verejnosťou

Marketingová komunikácia a vzťahy s verejnosťou zohrávajú kľúčovú úlohu v procese hľadania partnerov pre Centrum OVP. Môžu sa použiť rôzne nástroje marketingu, od reklamy a podpory predaja až po PR. Všetky nástroje marketingu by mali byť rozvinuté a používané Centrom OVP priebežne a podľa potreby.

#### Podávanie projektov

Centrum OVP by malo mať snahu zúčastňovať sa na medzinárodných projektoch EÚ zameraných na oblasť vzdelávania, kariérneho poradenstva, predprofesijnú prípravu žiakov

ZŠ, propagáciu nedostatkových odborov vzdelávania, elektronizáciu vzdelávania a podobné oblasti spojené s odborným vzdelávaním. Proces skvalitňovania pôsobenia školy ako Centrum OVP je dlhodobý a finančne náročný. Preto je potrebné venovať dostatok úsilia získaniu externých zdrojov financovania Centra OVP.

#### Organizačná štruktúra a personálne zabezpečenie

Plán činnosti môže obsahovať aj zmeny organizačnej štruktúry Centra OVP vo vzťahu k významným úlohám na plánované obdobie. V tejto časti plánu budú uvedené napríklad projektové tímy, osoby zodpovedné za riadenie projektov a čo bude ich úlohou.

#### Operačný plán

Operačný plán by mal vysvetliť procesy Centra OVP vo vzťahu k prijatým úlohám a môže obsahovať aj plánované zlepšenia činnosti Centra OVP.

Môže obsahovať:

- procesy, ktoré budú zavedené pre lepší manažment práce Centra OVP vrátane krízového manažmentu,
- informačné systémy pre manažment Centra OVP – aké informačné systémy bude Centrum OVP využívať a akú budú mať funkcionality,
- informačné technológie – aké IT vybavenie bude k dispozícii pre činnosť Centra OVP,
- popis jednotlivých etáp fungovania Centra OVP v plánovanom období,
- popis spôsobu, akým bude Centrum OVP poskytovať svoje služby, ktoré služby bude poskytovať vo vlastnej réžii a ktoré budú sprostredkované,
- prehľad spoločností, organizácií a sietí, s ktorými bude Centrum OVP spolupracovať alebo plán ako sa bude spolupráca rozvíjať,
- plán rozvoja/vzdelávania zamestnancov.

#### Finančný plán

Pre vykonávanie činností Centra OVP je potrebné zabezpečiť nevyhnutné finančné zdroje. Pôjde najmä o financie na pokrytie ceny práce zamestnancov vykonávajúcich činnosti Centra OVP nad rozsah svojej pracovnej náplne, náklady na organizovanie workshopov, konferencií, informačných dní a pod.

#### Riadenia kvality

Riadenie kvality je ucelený systém manažérstva kvality. Riadenie kvality je systémový prístup k manažmentu školy, ktorý má za cieľ neustále zvyšovanie hodnoty činnosti Centra OVP pre žiaka a zamestnávateľov. Je systémom vytvárania návrhov a neustálych zlepšovaní organizačných postupov a systémov. Systém riadenia kvality sa sústreďuje na manažovanie celého systému, a nielen na niektoré podsystémy, izolované procesy alebo úseky školy.

Hodnotenie činnosti Centra OVP zo strany Organizácie sa vykonáva v rozsahu kritérií, ktoré hodnotí Organizácia pre vydanie súhlasu s pôsobením školy ako Centrum OVP.

Odporúča sa preto pri zostavovaní plánu činnosti dodržať skladbu jednotlivých úloh Centra OVP podľa kritérií hodnotenia činnosti Centra OVP a podľa hodnotiacich štandardov Centra OVP:

#### Poskytovanie odborného vzdelávania a prípravy

- školské vzdelávacie programy (*uviesť aktuálny zoznam školských vzdelávacích program – odbor štúdia, názov ŠkVP, dátum schválenia, dátum poslednej aktualizácie, zoznam zamestnávateľov, s ktorými bol*



*prerokovaný /priložiť zápis z prerokovania/, priložiť kópiu učebného plánu vrátane poznámok k učebnému plánu),*

- *certifikácia, rating, akreditácia (uviesť získanú úroveň certifikácie, ratingu a pod., označenie inštitúcie, ktorá prideliť certifikát, rating a pod., uviesť získanú akreditáciu vzdelávacieho programu alebo inej činnosti).*

### Pôsobnosť

- *nadregionálna pôsobnosť (uvedie sa aktuálna skladba žiakov v členení podľa odborov štúdia, podľa okresu trvalého bydliska a podľa samosprávneho kraja vo forme tabuľky alebo grafu),*
- *regionálna tradícia s nadväznosťou na súčasnú činnosť (uvedie sa stručná história školy obsahujúca pôvodné názvy školy, vyučované odbory štúdia, prepojenie na zamestnávateľov, procesy spájania alebo združovania škôl a pod., súčasný stav vyučovaných odborov a prepojenie na zamestnávateľov, plánované zmeny v tejto oblasti).*

### Vybavenosť pre daný odbor

- *odborné pedagogické a lektorské (personálne) zabezpečenie (uvádza sa iba za odborných učiteľov a majstrov odbornej výchovy vrátane riaditeľa a jeho zástupcov – odborná a pedagogická spôsobilosť, odborná prax vo výrobnom procese u zamestnávateľa v rokoch zodpovedajúca vyučovaným odborom štúdia, priemerný vek odborných učiteľov a priemerný vek majstrov odbornej výchovy),*
- *materiálne a technické vybavenie nad normatív vybavenosti (zoznam odporúčaného materiálno-technického a priestorového zabezpečenia s uvedením odborov štúdia, pre ktoré sa využíva),*
- *vybavenosť prístrojmi, strojmi a zariadeniami (zoznam významných položiek vybavenia s uvedením odborov štúdia, pre ktoré sa využíva),*
- *IKT technológie (celkový počet v členení podľa IKT, priemer na žiaka,*
- *priestory vyhovujúce hygienickým požiadavkám (priložiť posledný zápis z kontroly hygieny priestorov TV a PV),*
- *zabezpečenie ubytovacích kapacít (ubytovacia kapacity celkom, počet izieb s ich lôžkovou kapacitou na 1 izbu, charakter príslušenstva – vlastné/spoločné, kategória ubytovania pre dospelých).*

### Partnerská a iná činnosť

- *spolupráca so zväzmi, stavovskými a profesijnými organizáciami (zoznam spolupracujúcich organizácií, uviesť prípadné členstvo školy v organizáciách a členstvo v orgánoch týchto organizácií, formy spolupráce),*
- *spolupráca so strategickými zamestnávateľmi v rámci verejného a súkromného sektora (zoznam zamestnávateľov, počet žiakov na PV u zamestnávateľov, účasť zamestnávateľov na ukončení štúdia a pod., ďalšie formy spolupráce),*
- *spolupráca s vysokými školami (zoznam VŠ, počet absolventov školy, ktorí študujú alebo ukončili štúdium na spolupracujúcej VŠ, formy spolupráce),*
- *spolupráca so základnými školami (zoznam ZŠ, formy spolupráce),*
- *informovanosť a prehľad o aktuálnych požiadavkách trhu práce v danej oblasti (prehľad požiadaviek zamestnávateľov na absolventov školy podľa odborov),*

- sledovanie uplatnenia absolventov na trhu práce a percentuálneho podielu absolventov umiestnených v danom odbore na trhu práce (*prehľad umiestnenia absolventov podľa odborov štúdia u zamestnávateľov podľa sektorov hospodárstva alebo iný spôsob*),
- realizácia národných a medzinárodných partnerstiev (*zoznam zapojenia školy do projektov v plánovanom období, počet zapojených žiakov a odborných pedagógov, formy spolupráce*),
- podnikateľská činnosť školy (*predmet podnikateľskej činnosti, prepočítaný počet zamestnancov zapojených do podnikateľskej činnosti, prepočítaný počet zamestnancov podieľajúcich sa na podnikateľskej činnosti popri svojej pracovnej činnosti – MOV a pod., objem tržieb z podnikateľskej činnosti, platiteľ DPH –áno/nie, počet zákazníkov, ak nie je vykonávaná podnikateľská činnosť, uviesť za aktivity v rozsahu vlastných tržieb*).

#### Kvalita výučby

- pozitívne hodnotenie štátnej školskej inšpekcie (*v pláne sa neuvádza*),
- kladné referencie zriaďovateľa (*v pláne sa neuvádza*),
- schopnosť implementovať novinky z praxe do vzdelávacieho programu školy (*zmeny, ktoré sa zavedú do vzdelávacieho programu*),
- vysoká odbornosť a kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov (*zoznam vzdelávacích akcií, odborných stáží, exkurzií, informačných dní, ktoré sú určené pre odborných učiteľov a majstrov odbornej výchovy*),
- ponuka akreditovaných vzdelávacích kurzov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (*zoznam kurzov, počet účastníkov, počet lektorov, ktorí sú odbornými učiteľmi alebo majstrami odbornej výchovy*).

#### Motivácia žiakov ZŠ a ich nábor

- dobrá spolupráca so základnými školami v oblasti propagácie odborného vzdelávania a prípravy (*počet spolupracujúcich ZŠ, formy spolupráce*),
- rôzne formy realizácie náborov (*počet nábor na ZŠ, dni otvorených dverí v škole, exkurzií u zamestnávateľov, záujmových činností pre žiakov ZŠ a iných akcií pre žiakov ZŠ*).

#### Motivácia žiakov stredných odborných škôl

- organizovanie prezentácií odborných zručností - súťaže, výstavy ... (*počet spolupracujúcich SOŠ, počet spoločných akcií, formy spolupráce, počet zapojených odborných učiteľov a majstrov odbornej výchovy*),
- mimoškolská činnosť (*počet akcií, zameranie mimoškolských činností, počet zapojených odborných učiteľov a majstrov odbornej výchovy*).

#### Učebnice a učebné texty

- používanie učebníc predpísaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a odporúčaných Organizáciou (*zoznam odborných učebníc a učebných textov s rokom vydania*),
- príprava a uplatňovanie vlastných odborných textov a prezentácií vo výučbe (*zoznam plánovanej tvorby odborných textov a iných učebných pomôcok*).

#### Praktické vyučovanie žiakov

- v priestoroch školského zariadenia (*prehľad počtu žiakov na PV v škole v členení podľa ročníkov a odborov štúdia, zoznam učebných skupín podľa ročníkov a odborov štúdia s uvedením počtu žiakov a počtu majstrov*

- odbornej výchovy, počet žiakov v skupinovej forme PV a počet žiakov v individuálnej forme PV),
- na zmluvných pracoviskách u zamestnávateľov (prehľad počtu žiakov na PV u zamestnávateľov v členení podľa ročníkov a odborov štúdia, zoznam učebných skupín podľa ročníkov a odborov štúdia s uvedením počtu žiakov a počtu majstrov odbornej výchovy, počet žiakov v skupinovej forme PV a počet žiakov v individuálnej forme PV, rozdeliť žiakov na PV u zamestnávateľov podľa spôsobu zabezpečenia PV u zamestnávateľa – dohoda o PV, SPV/SOP, ŠH zriadené zamestnávateľom/školou a pod.).

#### Ďalšie vzdelávanie pedagógov

(zoznam vzdelávania odborných učiteľov a majstrov odbornej výchovy vrátane zvyšovania kvalifikácie, formálne aj neformálne vzdelávanie, počet zapojených odborných učiteľov, počet zapojených majstrov odbornej výchovy, uviesť účasť zamestnávateľov na vzdelávaní pedagógov)

#### Maturitné skúšky a záverečné skúšky

- odborná zložka maturitnej skúšky za účasti zamestnávateľov (uviesť počet žiakov, ktorí absolvujú praktickú časť maturitnej skúšky u zamestnávateľov, uviesť počet zástupcov zamestnávateľov v predmetových maturitných komisiách),
- odborná zložka záverečnej skúšky za účasti zamestnávateľov (uviesť počet žiakov, ktorí absolvujú praktickú časť záverečnej skúšky u zamestnávateľov, uviesť počet zástupcov zamestnávateľov v skúšobných komisiách).

#### Marketing a propagácia

- marketingový plán (uvedie sa marketingový plán podporujúci dopyt po činnostiach Centra OVP),
- propagácia školy (uvedú sa všetky formy propagácie, ktoré Centrum OVP využije).

### **13. Propagácia Centra OVP**

Ako príklad pre zabezpečenie propagácie činnosti Centra OVP načrtneme niektoré postupy naznačujúce moderné ponímanie propagácie, ktoré vychádza z celkového trendu globalizácie a z rozširujúceho sa využívania internetu.

Aktivity PR (public relations), čo sa dá voľne preložiť ako „vzťahy s verejnosťou“, sú techniky a nástroje, pomocou ktorých sa budujú a udržujú vzťahy s okolím. Cez tieto nástroje organizácia vníma postoje verejnosti a snaží sa ich ovplyvňovať. Tieto aktivity sú dôležitou zložkou sociálnej komunikácie a kontroly. Je to dlhodobá činnosť, ktorej súčasťou je poskytovanie informácií širokej odbornej aj laickej verejnosti a zároveň získanie spätnej väzby a ďalších informácií od okolia, verejnosti.

Na rozdiel od reklamy je dôležitým prvkom PR aktivít vzájomná komunikácia. Marketingová komunikácia Centra OVP môže okrem klasických metód vo väčšej miere využívať aj možnosti, ktoré sú dnes veľmi populárne, ako sú:

- blogy,
- sociálne siete,
- elektronický časopis.

### Blogy

V poslednom čase sa blogy stávajú populárnou a finančne nenáročnou formou vzájomnej komunikácie s okolím, na rozdiel od webovej stránky, ktorá je skôr informačná s minimálnou mierou získania spätnej väzby. Blogy ponúkajú možnosť prezentovať aj jednotlivé výsledky školy s komerčným potenciálom a sú prepojené prostredníctvom odkazov tak so stránkami školy, ako aj stránkami aktivít Centra OVP.

### Sociálne siete

Výsledky sú prezentované aj pomocou sociálnych sietí. Facebook vytvára otvorený priestor pre komunikáciu medzi žiakmi, absolventmi školy, zamestnancami školy a pod. Profil Centra OVP na facebooku je otvorenou platformou, ktorá môže priniesť rad inovácií ale aj nových partnerov pre spoluprácu s Centrom OVP. Určite by sa mali využívať aj kanály na Youtube – najmä na prezentáciu súťaží, vzdelávacích akcií, workshopov a pod.

### Elektronický časopis

Vytvorenie časopisu v elektronickej podobe si žiada personálne kapacity, čas a drobné finančné náklady na motivovanie redakčného tímu. Na druhej strane ponúka silný nástroj na „propagáciu“ výsledkov a tvorbu mienky o škole, hlavne v súvislosti s propagáciou výsledkov Centra OVP v praxi. Vydávanie elektronického časopisu zameraného na spoluprácu Centra OVP s praxou je nevyhnutnou potrebou. Cieľovou skupinou časopisu sú nielen žiaci a zamestnanci školy ale najmä partneri Centra OVP. Potenciál elektronického časopisu je naozaj veľký. Okrem distribúcie cez partnerov, či priamym zaslaním, odkaz na časopis môže byť napríklad aj súčasťou podpisu pri elektronickej komunikácii.

## **14. Marketing Centra OVP**

Marketing je metóda, ktorá plánovite podporuje proces realizácie nápadov a ich úspešné uplatnenie na trhu. Marketing sa označuje ako identifikácia, zabezpečovanie, odhad i ovplyvňovanie dopytu po tovaroch a službách. Aby si škola zabezpečila trvalý dopyt na trhu po jej vzdelávacích aktivitách, musí pracovať s marketingovým plánom.

Plán marketingu a rozvoja obchodu popisuje špecifické činnosti, ktoré musí Centrum OVP realizovať na to, aby dokázalo úspešne ponúkať a predávať svoje produkty a služby. Jednotlivé produkty a služby si často vyžadujú špecifické metódy marketingu a predaja. Plán marketingu by mal tiež obsahovať informácie, čo chce Centrum OVP celkovo v akom období dosiahnuť, kto budú zákazníci Centra OVP, akú má cenovú politiku a aké metódy oslovovania zákazníkov a predaja chce využívať.

Marketingový plán Centra OVP by mal pozostávať z dvoch častí:

Interný marketing, ktorý vysvetľuje a propaguje činnosti a služby Centra OVP tak, aby zamestnanci školy, žiaci a ich rodičia pochopili a ocenili užitočnosť aktivít Centra OVP pre školu.

Externý marketing, ktorý zabezpečuje propagáciu aktivít Centra OVP (skúseností), výsledkov jeho činnosti a iných služieb pre zamestnávateľov a iné inštitúcie. Plán aktivít Centra OVP a prípadný plán predaja jeho výrobkov alebo služieb je úzko súvisí s externým marketingom.

Úlohou interného marketingu je:

- propagovať pôsobenie školy ako Centrum OVP, ponuku jeho služieb pre zamestnancov a žiakov školy a podporovať záujem o ne,
- informovať zamestnancov školy o možnostiach spolupráce so zamestnávateľmi,
- informovať zamestnancov o trendoch, záujmoch, problémoch v sektore hospodárstva, ktorý zodpovedá obsahu odborného vzdelávania,
- informovať odborných pedagógov o zaujímavostiach z oblasti nových technológií,
- informovať o vlastných aktivitách (vrátane správ publikovaných v médiách) a vyzdvihovať úspechy Centra OVP,
- využívať rôzne médiá a iné prostriedky – vlastnú internetovú stránku, informačné letáky alebo brožúry o aktivitách Centra OVP v tlačenej a elektronickej forme, organizovať semináre, prezentácie, na ZŠ, partnerských SOŠ ale aj v priestoroch zamestnávateľov.

#### Úlohou externého marketingu je:

- propagovať aktivity Centra OVP pre obchodných partnerov, napr. vzdelávanie, výsledky súťaží, zručnosti žiakov a pod.,
- budovať databázu kontaktov a obchodných príležitostí,
- propagovať zoznam odborov štúdia a im prislúchajúce školské vzdelávacie programy,
- budovať partnerstvá, priamo oslovovať vybrané segmenty zamestnávateľov,
- využívať rôzne médiá a verejné aktivity – vlastná internetová stránka, internetové stránky a médiá partnerov (napr. obchodné a priemyselné komory, asociácie, zriaďovateľ, poradenské a konzultačné spoločnosti a pod.), informačné letáky v tlačenej a elektronickej forme, sociálne médiá, odborné časopisy a ročenky zamerané na sektor hospodárstva, veľtrhy, konferencie a iné príležitosti pre nadväzovanie vzťahov a spolupráce,
- vyhľadávať sponzorov pre podporu odborného vzdelávania, odborných súťaží, stáží, medzinárodných mobilit a pod.,
- komunikovať s vybranými médiami ako je tlač - denníky, časopisy, atď. za účelom propagácie úspešnej spolupráce s praxou, medzinárodnej spolupráce, nových vzdelávacích programov a služieb, ich uvedenia do praxe a tak budovať značku Centra OVP, ktorá sa bude v povedomí verejnosti spájať s pojmami ako napríklad „inovatívna škola“ a pod..

Jednou z najdôležitejších úloh marketingu Centra OVP je budovanie a posilňovanie dôvery s celou verejnosťou. V prvom rade ide o budovanie medzi zamestnancami a žiakmi školy. Toto úsilie vedie k stabilizácii postavenia Centra OVP vo vnímaní zamestnancov školy ako aj jej žiakov. Vzdelávacie služby, formy spolupráce so zamestnávateľmi a výsledky činnosti Centra OVP sú tým hlavným argumentom pre budovanie dôvery. Nesmierne dôležité aj budovanie dôvery smerom k zamestnávateľom. Táto úloha je veľmi náročná, nakoľko výsledky vzdelávacej činnosti zameranej na prípravu žiakov na výkon povolania sa prejavujú v plnom rozsahu až po nástupe absolventov do praxe. Zapájaním zamestnávateľov do súťaží zručností, či do procesov ukončovania štúdia, môžu pri prezentovaní zamestnávateľmi požadovaných vedomostí a zručností výrazne zvýšiť dôveru zamestnávateľov voči Centru OVP. So zvyšovaním dôvery v Centrum OVP prichádzajú aj nové ponuky na spoluprácu od jestvujúcich či nových partnerov.



## 15. Vyhodnocovanie činnosti

Vyhodnocovanie činnosti Centra OVP musí byť pravidelne sa opakujúcou činnosťou vedenia Centra OVP. V zmysle Podmienok pre súhlas Organizácie s pôsobením školy ako Centrum OVP predkladá Centrum OVP vyhodnotenie plánu činnosti za predchádzajúci školský rok do 30. októbra Organizácii a zriaďovateľovi školy.

Vyhodnotenie činnosti Centra OVP predkladá Centrum OVP vo forme vyhodnotenia plánu činnosti Centra OVP, ktorý Centrum OVP predložil Organizácii a zriaďovateľovi školy do 30. októbra predchádzajúceho kalendárneho roku. Súčasne predkladá Centrum OVP Organizácii a zriaďovateľovi školy aj Správu o hospodárení za predchádzajúci kalendárny rok, vo forme ako ju predkladá svojmu zriaďovateľovi.

Vyhodnotenie činnosti predkladá škola v rovnakej skladbe ako je skladba plánu činnosti Centra OVP.

Vyhodnotenie plánu činnosti sa vykoná obdobným postupom ako je uvedený postup tvorby plánu činnosti Centra OVP v bode č. 14 tejto metodiky. Údaje sa uvádzajú za obdobie, ktorého sa vyhodnotenie plánu činnosti týka.

## 16. Ukončenie činnosti a zánik Centra OVP

Ukončenie činnosti a zánik pôsobenia školy ako Centrum OVP upravujú Podmienky schválené Organizáciou.

Rozhodnutie o pôsobení školy ako Centrum OVP sa vydáva na dobu určitú s pôsobnosťou na celom území Slovenskej republiky. Doba, na ktorú sa rozhodnutie vydáva, je päť rokov.

Ak stredná odborná škola, stredisko praktického vyučovania, školské hospodárstvo alebo stredisko odbornej praxe má záujem ďalej pôsobiť ako Centrum OVP musí písomne požiadať Organizáciu o predĺženie rozhodnutia minimálne tri kalendárne mesiace pred dátumom uplynutia doby zriadenia Centra OVP. Organizácia sa rozhoduje na základe plánov činnosti Centra OVP na obdobie školského roka a správy o hospodárení Centra OVP.

O zániku pôsobenia školy ako Centrum OVP môže rozhodnúť Organizácia na základe:

- a) návrhu žiadateľa (školy), ktorá pôsobí ako Centrum OVP,
- b) návrhu zriaďovateľa školy, ktorá pôsobí ako Centrum OVP,
- c) pri opakovanom alebo dlhodobom porušovaní kritérií uvedených Podmienkach.

## 17. Použitá literatúra:

<sup>1</sup> www.managemetmania.com

<sup>2</sup> Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)

<sup>3</sup> Ing. Gabriela Jakubová, Prezentácia Tvorba Školských vzdelávacích programov, ŠIOV, Bratislava, 2010

<sup>4</sup> Vyhláška č. 318/2008 Z.z. o ukončovaní štúdia na stredných školách

<sup>5</sup> Podmienky pre možnosť strednej odbornej školy, strediska praktického vyučovania, školského hospodárstva alebo strediska odbornej praxe pôsobiť ako Centrum OVP. Rokovací poriadok odbornej komisie pre udelenie možnosti strednej odbornej školy, strediska praktického vyučovania, školského hospodárstva alebo strediska odbornej praxe pôsobiť ako

Centrum OVP. Štatút odbornej komisie pre udelenie možnosti strednej odbornej školy, strediska praktického vyučovania, školského hospodárstva alebo strediska odbornej praxe pôsobiť ako Centrum OVP.